

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 22 listopada 2021 r.

ZP-KNPS.431.6.42.2021.KJ

Pani
Dorota Młodecka
Dyrektor
Gminnego Ośrodka Pomocy
Społecznej
w Kotli

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 7-9 września 2021 r., na podstawie art. 22 pkt 8 oraz art. 126 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 5 rozporządzenia z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285) zespół kontrolerów: Krzysztof Jakubowski – inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu, Helena Sławska – starszy inspektor wojewódzki, kontroler przeprowadził kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kotli, z zakresu realizacji zadań wynikających z ustawy, w szczególności zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z wymaganymi kwalifikacjami, jak również zapisów art. 17 ust. 1, art. 17 ust. 2, art. 18 ust. 1 i zadań wynikających z art. 110 ustawy, obejmującą okres od dnia 1 stycznia 2020 r. do dnia 7 września 2021 r.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 24 czerwca 2021 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na II półrocze 2021 r.

Jednostką kieruje Pani Dorota Młodecka zatrudniona na stanowisku Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli od dnia 1 maja 2013 r.

Pani Dorota Młodecka ponosi odpowiedzialność za realizowane zadania w okresie objętym kontrolą.

Podpisany w dniu 27 października 2021 r. protokół kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń, zawierał ustalenia dokonane w oparciu o udostępnioną w toku kontroli dokumentację oraz udzielone wyjaśnienia.

Wojewoda Dolnośląski ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli w zakresie zgodności zatrudnienia pracowników jednostki z kwalifikacjami wymaganymi ustawą oraz realizacji zadań wynikających z ustawy.

Ustalono, że Gmina realizuje zadania własne o charakterze obowiązkowym wynikające z art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 5, 6, 10, 11, 14, 15, 16, 16a, 17, 18, 19 i 20 ustawy, które dotyczą:

- opracowywania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych (pkt 1),
- sporządzania zgodnie z art. 16a oceny w zakresie pomocy społecznej (pkt 2),
- przyznawania i wypłacania zasiłków okresowych (pkt 4),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych (pkt 5),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku, zdarzenia losowego (pkt 6),
- świadczenia pracy socjalnej (pkt 10),
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 11),
- dożywiania dzieci (pkt 14),
- sprawiania pogrzebu, w tym osobom bezdomnym (pkt 15).
- kierowania do domu pomocy społecznej i ponoszenia odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu (pkt 16),
- przyznawania pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego (pkt 16a).
- sporządzania sprawozdawczości oraz przekazywania jej właściwemu wojewodzie w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (pkt 17),
- utworzenia i utrzymywania ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienia środków na wynagrodzenie pracowników (pkt 18),
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych (pkt 19),
- opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 20).

W okresie objętym kontrolą Dyrektor Ośrodka, na podstawie Upoważnienia Wójta Gminy Kotla wydawał decyzje administracyjne w sprawach dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

Zadania z art. 17 ust. 1 pkt 3, 7, 8 i 9 ustawy nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor GOPS w Kotli, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w zakresie:

- udzielania schronienia, zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym (pkt 3),
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (pkt 7),
- przyznawania zasiłków celowych w formie biletu kredytowanego (pkt 8),
- opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem bądź rodzeństwem (pkt 9).

Gmina Kotla nie prowadzi mieszkania chronionego (zadanie z art. 17 ust. 1 pkt 12). Jednakże Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli zawarł w dniu 11 września 2019 r. z Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie Porozumienie Nr 3/2019 w sprawie realizacji zadania publicznego w zakresie prowadzenia mieszkań chronionych.

Ustalono, że Gmina Kotla realizuje zadania własne wynikające z art. 17 ust. 2 pkt 1, 3a, 4 i 5 ustawy, które dotyczą:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych specjalnych (pkt 1),
- opracowywania i realizacji projektów socjalnych (pkt 3a),
- realizacji programów osłonowych (pkt 4),
- współpracy z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach (pkt 5).

Gmina Kotla nie realizuje zadania z art. 17 ust. 2 pkt 2 ustawy dotyczącego przyznawania i wypłacania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze, gdyż jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Kotla nie prowadzi domów pomocy społecznej (zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 3

ustawy). Jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka osoby wymagające umieszczenia w domu pomocy społecznej kierowane są do domów pomocy społecznej poza terenem Gminy.

Gmina Kotla posiada na swoim terenie Klub „Senior+” utworzony na podstawie Uchwały Nr XIX/110/19 Rady Gminy Kotla z dnia 19 grudnia 2019 r. działający w ramach struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli oraz w sprawie ustalenia zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w tym ośrodku wsparcia (ze zm.), mieszczący się w Kotli, przy ul. Krzyckiej 2 przeznaczony dla 15 osób. Klub „Senior+” stanowi ośrodek wsparcia w rozumieniu przepisów art. 51 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. Obecnie Klub „Senior+” funkcjonuje w ramach środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu „Rozwój usług społecznych w Gminie Kotla” oraz środków własnych Gminy.

W trakcie kontroli ustalono, że Gmina wykonuje zadania wynikające z art. 18 ust. 1 pkt 3 i 6 ustawy, które dotyczą:

- organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi (pkt 3),
- realizacji zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia (pkt 6).

Zadania z art. 18 ust. 1 pkt 4, 7, 8 i 9 ustawy dotyczące:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową i ekologiczną (pkt 4),
  - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom, o których mowa w art. 5a (pkt 7),
  - przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (pkt 8),
  - wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki (pkt 9),
- nie były realizowane, bowiem, jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka, w okresie objętym kontrolą nie wpłynęły wnioski w tym zakresie.

Gmina Kotla nie realizuje zadania wynikającego z art. 18 ust. 1 pkt 5 ustawy

dotyczącego rozwijania infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Jak wyjaśnił Dyrektor Ośrodka mieszkańcy Gminy korzystają ze wsparcia Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy w Głogowie. Ośrodek kompletuje dokumenty w tym zakresie, które następnie przekazywane są do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Głogowie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli koordynował realizację Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych (art. 110 ust. 4 ustawy).

Ośrodek nie wytaczał powództwa o roszczenia alimentacyjne na rzecz mieszkańców Gminy (art. 110 ust. 5 ustawy). Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że osoby zainteresowane tego rodzajem świadczenia po udzieleniu wyczerpujących informacji oraz pomocy w przygotowaniu pozwu do Sądu same występowały na drogę sądową. Pracownicy socjalni i Dyrektor udzielają podopiecznym wszelkiej pomocy i informacji w tym zakresie.

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli nie kierował wniosków o ustalenie niezdolności do pracy, niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami (art. 110 ust. 6 ustawy). Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że pracownicy w ramach swojej pracy udzielają wszelkiej pomocy osobom potrzebującym w skompletowaniu niezbędnej dokumentacji, wypełnieniu druków i dostarczaniu do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Głogowie.

Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli składał Radzie Gminy coroczne sprawozdania z działalności Ośrodka oraz przedstawiał potrzeby w zakresie pomocy społecznej (art. 110 ust. 9 ustawy).

Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kotli spełnia odpowiednie wymogi w zakresie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 122 ust. 1 ustawy, tj. posiada wymagany staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni zatrudnieni w Ośrodku spełniają wymogi odnośnie kwalifikacji zawodowych wskazane w art. 116 i 156 ustawy.

W okresie objętym kontrolą dodatek do wynagrodzenia 250 zł, a od 30.05.2021 r. - 400 zł, wynikający z art. 121 ust. 3a ustawy o pomocy społecznej otrzymywali wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w GOPS realizujący pracę socjalną w środowisku w pełnym wymiarze czasu pracy.

Rejon działania kontrolowanej jednostki obejmuje Gminę Kotla zamieszkałą przez 4 456 mieszkańców, w tym 100 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.12.2020 r.) i 4 432 mieszkańców, w tym 56 rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną (stan na dzień 31.08.2021 r.). w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kotli na dzień kontroli zatrudnionych było 4 terenowych pracowników socjalnych (4 etaty).

Zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 000 mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

Art. 110 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej stanowi, że „Ośrodek pomocy społecznej zatrudnia w pełnym wymiarze czasu pracy nie mniej niż 3 pracowników socjalnych”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kotli spełnia wskaźnik zatrudnienia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców Gminy oraz rodzin i osób samotnie gospodarujących objętych pracą socjalną.

W sprawach dotyczących zapewnienia tymczasowego schronienia stwierdzono nieprawidłowość:

1. Gmina Kotla w kwietniu 2021 r. dokonała zgłoszenia do rejestru Wojewody miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach Umowy z dnia 31.12.2020 r. zawartej pomiędzy Gminą Kotla, a Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, ul. Bema 32-34, 65-170 Zielona Góra, w zakresie zapewnienia 1 miejsca dla osoby bezdomnej, która obowiązuje w okresie od 1.01.2021 r. do 31.12.2021 r.

Gmina, która zawarła umowę z podmiotem niepublicznym na zakup usługi udzielenia tymczasowego schronienia w odpowiedniej formie, w placówce prowadzonej przez podmiot niepubliczny zgłasza ten fakt do rejestru Wojewody. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem gmina zgłasza Wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania. Prowadzenie rejestru miejsc udzielania tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowaniach oraz ogrzewalniach ma na celu zapewnienie maksymalnego dostępu do informacji o miejscach

tymczasowego schronienia dla osób bezdomnych i wszystkich potrzebujących wsparcia w tej formie. Pozwala również na weryfikację, które gminy wywiązują się z obligatoryjnego zadania, określonego w art. 17 ust.1 pkt 3 ustawy, polegającego na udzieleniu tymczasowego schronienia osobom tego pozbawionym. Przy dokonywaniu zgłoszenia do rejestru należy uwzględniać zakres danych, jaki ten rejestr winien zawierać, katalogowany w art. 48 a ust. 11a ustawy.

W sprawach dotyczących pomocy osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego stwierdzono nieprawidłowość:

1. W sprawie Nr 2 (A.H.) decyzją nr GOPS.4202.40.2021 z dnia 20.04.2021 r. przyznano Stronie świadczenie w formie zasiłku okresowego z innej przyczyny od 1 kwietnia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. w wysokości 350,50 zł, gdzie klient w okresie od 1.04.2021 r. do 5.04.2021 r. przebywał w zakładzie karnym. Zasiłek okresowy na miesiąc kwiecień powinien być przyznany od dnia 6 kwietnia 2021 r. - tj. od dnia zwolnienia z zakładu karnego w wysokości 292,08 zł ($350,50 \text{ zł} : 30 \text{ dni} \times 5 \text{ dni} = 58,42 \text{ zł}$; $350,50 \text{ zł} - 58,42 \text{ zł} = 292,08 \text{ zł}$).

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy, osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Mając powyższe na uwadze, zasiłek okresowy powinien być przyznany od 6.04.2021 r. do 30.04.2021 r., a ponadto zgodnie z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku braku uprawnień strony do świadczeń za cały miesiąc świadczenia z pomocy społecznej przyznaje się za daną część miesiąca, dzieląc pełną kwotę przyznanego świadczenia przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono nieprawidłowość:

1. Zgłoszenie do Rejestru Wojewody Dolnośląskiego miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach zmiany danych objętych rejestrem w terminie późniejszym niż 14 dni od dnia ich powstania.
2. Błędne ustalenie okresu uprawnienia do przyznania pomocy w formie zasiłku okresowego w sprawie dotyczącej przyznania pomocy dla osoby po opuszczeniu zakładu karnego.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości wydaje się następujące zalecenie pokontrolne:

1. Wszelkie zmiany danych objętych rejestrem miejsc, w których gmina udziela tymczasowego schronienia w schroniskach dla osób bezdomnych, schroniskach dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, noclegowniach oraz ogrzewalniach zgłaszać wojewodzie w terminie 14 dni od dnia ich powstania.

Podstawa prawna: art. 48 a ust. 11 a, b, c ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznawać i wypłacać za okres miesiąca kalendarzowego, począwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją. W przypadku gdy uprawnienie do świadczenia nie obejmuje pełnego miesiąca, świadczenie przyznawać za niepełny miesiąc, a kwotę świadczenia ustalać dzieląc pełne kwoty przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni objętych świadczeniem.

W związku z tym w sprawie nr 2 (A.H.) dot. zasiłku okresowego przyznanego po opuszczeniu przez stronę Zakładu Karnego - powstałą nadpłatę w kwietniu 2021 r. w kwocie 58,42 zł należy uznać za dotację udzieloną z budżetu państwa i wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem i zwrócić do budżetu gminy.

Podstawa prawna: art. 8 ust. 3, art. 13 ust. 1 i art. 106 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.), art. 169 ust.1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 305 ze zm.).

Termin wykonania: 15 dni od dnia doręczenia wystąpienia pokontrolnego.

POUCZENIE

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) kierownik jednostki podlegającej kontroli może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia do Dyrektora Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu. W przypadku niewniesienia zastrzeżeń do sformułowanych zaleceń pokontrolnych uprzejmie proszę o poinformowanie tutaj Wydziału, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego pisma, o sposobie wykorzystania wyników kontroli, realizacji powyższych zaleceń lub przyczynach braku ich realizacji.

- Otrzymują:
1. Wójt Gminy Kotla
  2. a/a

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Dawidta
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontrola i Ocena w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Ewelina Zygmunt